

mindste efter deres Væsen, i de fleste Tilfælde maae behandles som Statsanliggender; og naar altsaa Valget overlades til Communerne med Undtagelse af ganske saa Tilfælde, hvor det overlades til Regjeringen, for at forhindre en Ikræfttræden af Valg, mod hvilke der kan gjøres Indsigelse — og det er en Ret, der efter min Formening meget sjeldent vil blive brugt og endnu sjeldnere misbrugt — saa troer jeg, at det i sig selv ikke kan vække Anstød. Det er dernæst en Selvfølge, at da Kommunen ikke er en selvstændig Republik, maa Staten føre Tilsyn med samme; og jeg skjønner ikke rettere, end at Udkastet er forsynet med de fornødne Betingelser til at give en tilstrækkelig Rundskab om, hvad det i saa Henseende i Kommunen skeer, ligesom Overpræsidenten maa være berettiget til at standse Beslutningen, naar den er ulovlig — enten naar Kommunen overstrider sin Competence eller forseer sig mod Loven — eller Beslutningen er i sig selv fordærlig. I saa Tilfælde maa den endelige Afgjørelse være forbeholdt Regjeringen. Dette er ogsaa forudsat i alle Staters Love, og ogsaa i det Forslag, her er fremkommet. Jeg skal blot endnu gjøre særligt opmærksom paa, at selv i det, om jeg maa bruge dette Udtryk, liberaleste Forslag, der gik ud fra Borgerrepræsentanterne, var dette Forbehold taget i de Tilfælde, hvor der tages Beslutninger, der kunde være til Skade; og det er accentueret meget stærkt, at det ikke er, fordi han (Overpræsidenten) misbilliger Beslutningen i Realiteten, men kun fordi han har den Overbeviisning, at den vil være fordærlig. Dette er omtrent den Stilling, hvori Kommunen her er stillet ligeoverfor Staten. Der er kun forbeholdt Stadsfæstelse med Hensyn til saadanne Ting, hvori Fremtiden er interesseret; der er hjemlet Staten Ret til at omstøde de ulovlige eller fordærlige Beslutninger og til at føre et Tilsyn med, at Saadant ikke skeer. Hvad det andet Punkt angaaer, nemlig Kommunens Selvbestyrelse, følger det af, hvad jeg har tilladt mig at fremhæve, og fremgaaer klarligen af selve Lovforslaget, at i alle Tilfælde, hvori ikke udtrykkelig en højere Stadsfæstelse er forbeholdt, eller hvori Kongens Tilsynsmand finder sig foranlediget til at ned-

lægge Forbud, hvilket kun vil skee, efterat alle Midler ere udtømte, er Kommunen fuldstændig raadig over sine Anliggender, naar ved Kommunen forståes Magistraten og Borgerrepræsentanterne. Den høitærkede Indenrigsminister har ved at forelægge Sagen gjort opmærksom paa, at med Hensyn til dette Punkt stiller han sig fra begge Forslag. Efter det ene Forslag var der i alle de Tilfælde, hvor Borgerrepræsentationen og Magistraten ikke vare komne til Samstemning, forbeholdt Regjeringen at være Opmand; efter det andet Forslag skulde ubetinget Borgerrepræsentanternes Mening være Lov, ogsaa for Magistraten; hvorimod Lovudkastet har opstillet et Trede, at Sagen afgjøres, saasnart de blive enige, og naar de ikke blive enige, ingen Beslutning kommer istand, og Sagen altsaa bliver staaende i den Tilstand, hvori den før var. Det er dette System, der er gennemført i de fleste Communalanordninger, f. Ex. i Norge. Jeg skal ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at begge de andre Forslag have det tilfælles, at der i ethvert Tilfælde kommer en Afgjørelse istand derved, at man henlægger, hvad jeg maa skee maa falde den souveraine Myndighed, til den ene af de communale Afdelinger, eller derved, at man lader dem bestaae som ligeberettigede Parter med en Dommer ved Siden af, hvorimod det meget godt kan tænkes, at i det andet Tilfælde Virksomheden kan gaae istaae. Det kan i mange Tilfælde være aldeles rigtigt, at man siger: „Der skal Intet skee, inden alle Bedkommende ere blevne enige“; men der kan ogsaa tænkes Tilfælde, hvor denne Stillsand kan være af uheldig Betydning for Kommunen. Jeg troer derfor, at det er et af de Punkter, der fortjene særlig Overveelse, hvorvidt man kunde beholde de Garantier, der ligge i Udkastets Bestemmelse, uden at give Afkald paa nærmere Bestemmelser, for at blive stikker mod de Ulemper, som deraf kunde slyde; men naar jeg saa betragter Sagen fra det almindelige communale Standpunkt, kan jeg ikke Andet end anerkjende, at Magistraten, naar den, vel at mærke, er valgt af Borgerrepræsentanterne, er en Repræsentation af Kommunen, om ikke just i fuld Forstand, saa dog med fuld Berettigelse ved Siden af Borgerrepræsentan-